

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po pravnih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 18 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština isnaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja snižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne peti-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravištvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. ad ministrativno reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Tržaški mestni zbor je razpuščen.

Iz Trsta 27. nov. [Izv. dop.]

Vendar enkrat je začela vlada braniti državne interese proti tem prevzetnim in oholim Italijanom, ki tako dolgo nekaznovani vsemu avstrijskemu in nelaškemu v Trstu v obraz bijejo! Tržaški mestni in ob enem deželni zbor je razpuščen s cesarskim najv. pismom od 25. novembra. Denes o poludne je naš lahonski župan dobil ta najvišji ukaz v roke. Urok razpuščenja bode vašim bralcem znan: namreč to, da se je tržaški mestni zbor vedno neavstrijsko, nelojalno, prav lahonsko obnašal, in to nelojalnost, Avstriji-sovražnost zlasti v zadnji seji dokazal, ker je odbil patrijotični nasvet, pozdraviti domači polk, ki se vrača iz Bosne.

Res, strela je udarila v tržaški mestni zbor. Denes je nenadoma po električnej žici priletela v počeno laško kolibo. Cesarjeva beseda je razpustila tržaško mestno starešinstvo, katero je vedno sovražno bilo Slovenstvu. Italijane je ta vest iznenadila, nas tudi. Popoludne se je kot blisk po mestu širila. Sodbe so bile, to se ve, nejednake. Vsak pravcoljubni in domači človek je pozdravil z velikim veseljem ta potrebiti čin vlade, ki bi se imel uže davno dogoditi. Italijani so mislili uže, da smejo vse. V vsej Avstriji nij tacega mestnega starešinstva, katero bi se toliko odlikovalo s protiaavstrijskim vedenjem, ko ta tržaška lahonska svojat, obstoječa iz elementov „Italie irredente“, ter zagrizenih sovragov Avstriji in nas Slovanov, zlasti Slovencev. Zrelo je bilo za razpust uže tako, da se je vse domače ljudstvo le vladi čudilo, da te tuje ljudi in njih rovanje toliko časa skozi prste gleda.

Kako se v mestnih sejah tržaški župan

véde in koliko so okoliški slovenski poslanci varni pred insulti nižje na galerijo najete laške druhali in postopaškega pleba, naj pove samo dogodek, da se župan, namesto, da bi na tribuni čast govornikov varoval, z največjim cinizmom še izgovarja, da nij čul ničesar, ka bi bil kdo koga insultiral. To se je zgodilo v zadnji seji Nabergoju.

To je vendar tudi sramota, da tržaško mestno starešinstvo nij hotelo za sprejem domačih vojakov, ki so v Trstu in okolici doma, a nosijo avstrijsko uniformo, ničesa privoliti. Ali ko bi bili došli iz blažene dežele zavratnega bodala, iz Italije bersaglierjev, to bi se bilo ogromne svote votiralo, tega smo gotovi. Toliko časa je bil ta municij gnezdo lahonskih, protiaavstrijskih demonstracij. Od tam se je rekrutiralo vse, kar je bilo za Italijo, proti Slovanom in proti Avstriji. To se je videlo zlasti pri demonstraciji ob času smrti Viktorja Emanuela. Videla se je gnjiloba v mestnem zboru. Nobeden nij hotel ali si nij upal protestirati proti rogoviljenju lahonskih pustolovcev in teroristov. To zadeva tudi okoliške poslance, ki so se dali od neke strahopetne visoke osebe upljivati, ne da bi bili posnemali Goričane, kateri so neustrašljivo izrekli nevoljo zoper čine izdajske laške stranke, katera ne spada v našo deželo. Ako se pomisli, da v Trstu 12.000 italijanskih podanikov, torej Neavstrijcev živi, katere mestno starešinstvo vedno najrajše podpira in kateri vso laško agitacijo vzdržujejo, vse domačine — Slované in druge Avstrijce — strahujejo in terorizirajo, samo laške svojce s službami preskrbljavajo, mora vendar temu konec biti, če se Avstrija nij odrekla svojemu državnemu poklicu. Ako se nadalje pomisli, da ravno judje tu bivajoči največ laške stvari podpirajo, bilo bi treba, da vlada radikalno vse te

osebe z debelo rokavico potiplje, ter pomete smeti, ki okužujejo avstrijski zrak. Naj se opre na Slované, naj nam dá slovanske šole, v našem jeziku, urade itd. Potem bode Italija s svojega programa izbrisala točko za Trst, Istro in Gorico, kajti Slovenci smo steber, na katerem se bodo razbili vsi laški valovi. Mi bomo potem — utrjeni in podpirani — branili domovino.

Govor g. Božidara Raiča pri banketu.

Maogopoštovana gospoda! Preblagi svečar račil je dnes o sprejemanji deputacije štajerskih Slovencev ugodno se jih spomenoti, naglasivši, ka so mu mahoma pri porodu „Novic“ bili marljivi pomočniki, osobito naš zgodovinar Kremlj, Caf in drugi. Ta laskava izjava razigrala nam je srce na hvaležnost. — Napoleon prisvojil si je na početku tekočega stoletja obilo slovenske zenilje in Dalmatinsko, in o tej priliki zapel je naš pesnik Vodnik v odi „Ilirija oživljena“ navdušeno:

Napoleon reče:
Ilirija vstan'!
Vstaja, izdiha;
Kdo kliče na dan?

Francoski vladar našel je malo zveka, ker klical je, ne da proslavi vzdramljeno mater iz dolgotrajnega spanja, nego, da jo porabi na svoje sebične kane, ali nij mu steklo po volji. — V drugi premembi glasi se ista pesen:

Iz Dunaja kliče:
Ilirija vstan'!
Zveličanja tebi
Napočil je dan.

Tudi ta klic ostal je brez primerne ga in zaželenega vspeha, vsaj nij priplaval iz sorodnih sinovskih prsij, ne v sladkih maternih besedah. Stoprv, ko je domači sin dramil in budil mater Slovenijo po „Novicah“ in mno-

Listek.

Črtice o Vrazu.

(Hrvatski napisal Fran Petračić.)

(Konec.)

5. Ulomki Vrazove epske pesni.

V zapuščini Vrazovej ima tudi začetkov obširnejše zasnovane epske pesni, vsega deloma dogotovljenih, deloma nedogotovljenih 228 stihov, kateri delajo poveče in jedno nekaj manjo skupino. Popolna osnova te pesni ne more se popolno razpoznati, ker je ostalo premalo odlomkov; toliko se vidi, da je predmet imela biti osoda nekega Hvarana, katerega so še slabo dete Benečani morskimi razbojniki ujeli, a preje mu ubili brata in mater, katera mu je pri smrti sporočila, da maščuje rod, na kar on tudi dela, dokler mu se želja nij izpolnila. Življenje junakovo bilo je ubija-

nje po svetu. V odlomku, označenem z rimsko številko III, pripoveduje junak pesni:

Tad sam bio u Grčkoj krajini,
u preslavnoj i riečnoj Atini;
gdje živjesta ona mladea dobra
u davnosti, što ih gledom obrah. *)
Bio lep čas, bilo pramaljeće,
prerodila sva se zemlja veće.
Ja izšetav sjednuh uz Ilissa,
u pržinu oštrom sabljom pisa'
sladke rieči opet i opeta,
jedine od srdeca „rod, osveta“.
Sunce usnu već u zibeći gora,
ljubko duva hladak putem mora;
eto nješto, jak da andjeo sbori,
u grmíću sitno zažubori, itd.

To je slavec, kateri ga spominja detinstva in rojstvenega mesta; na to pride k njemu tujec mladenič, vpraša ga o njegovej

*) Menda Harmodius in Aristogeiton, katera sta se nad tirani maščevala, kakor tudi on nad Venecijo okrutno.

otožnosti, a on mu pripoveduje, kako mu je oče umrl na prevari, kako so mu morskimi razbojniki brata in mater ubili, njega v robstvo odveli. Zamišljen ga zapusti tujec, in odjadra z brodom.

Tudi v drugem jedaem krajšem odlomku pojavljuje se junak. Vspel se je na visok hrib, od koder ves otok (Hvar, ital. Lesina) pregledati more, pa govori:

O Ilirska, o jadranska zvezdo,
sionih morskimi sokolova gnezdo!
Da moj Hvaru, moja zmalijo,
da bi mi ti vazdu čestan bio!
Eto ti bi moja koljebica,
bog zna, gdje će biti mi grobnica!
Golubi mi zibku nadlietahu,
slavulji me u sanak njnjahu;
a vrh moje nesrjetne grobnice
čedu letat, pjevat gavran tice.

V odlomku, kateremu je nadpis „Osveta“, vodi nas v Benetke.

gih drugih spisih, predramila se je Slovenija povse, ter vstala čvrsto na dan. — Kakor je kranjski rojak J. Kopitar na znanstvenem polji slovanskega jezikoslovja in povesti po učenih spisih plodil Miklošiča, Miklošič Račkoga, Daničiča, Jagića in množico drugih po izbor učenjakov slovanskih v avstrijske državi in daleko zunaj njenih mej po slovanskem svetu, tako je g. Bleiweis iz slovstvenega ognjišča v poljudnem pogledu razgreval Slovence na vse strani slovenske domovine, da so segreti in vzbujeni počeli se čutiti kot domačini slovenski, ter v narodnem jeziku delati na korist naše domovini in slovenskemu narodu. Iz žarkega središča bele Ljubljane zaiskrila je iskra, zažaril narodni žar štajerske Slovence na dostojno žrtvovanje umnih in duševnih darov, oživilen materi Sloveniji, da hrbet obračajo vedno krivičnemu nam Gradcu, a lice proti belej Ljubljani in napredovalnemu Zagrebu. Po večini so Ivanove zasluge, ka se krepko razvija naša narodna beseda, širé knjige, jačé narodni zavodi in društva. Dnešnji svečar je mnogo pripomogel, ka se dičimo in ponašamo prostonarodnoj družbo, katera broji 25 tisoč Mohorjanov, — kateri narod v Avstriji ali zunaj jernih granic more se razmerno donesti s tolikim duševnim zakladom? To je delo poldruzega milijona Slovencev. — Ali preslavna gospoda! naša naloga šče nij dovršena; kakor smo v slovstvenem oziru skoro zjedineni, tako je treba nam sinovom na to delati z vsemi zakonitimi sredstvi, da naša na 6—7 koscev razdeljena in razdrobljena slovenska zemlja se tudi upravno in politično združi v eno celoto, kar je uže 1848. leta živo poudarjal g. dr. Bleiweis, in njegova c. kr. visokost nadvojvoda Ivan je pritrđil, ka je to mogoče izvršiti, samo, če bode ljudstvo zadovoljno. Potle stoprv bode pomirjena in potolažena mati Slovenija z nami in našimi trudovi in delovanjem, in razveseljen oča Slovencev; in ako nam je Slovenija mati, a g. svečar oča, po takem je rednim potem poslednji soprog, in naša pametna in neopešana marljivost bode roditeljema skrajna uteha, obema slava in ponos.

Znajoči, ka po teku pravične zgodovine Evropa se mora končno razdeliti na tri velike rodovinske življe: na romanski, germanski in slovanski narod, torej v oblake moleči Triglav ne more in ne sme ostati osamljen, nego rokovati se s kršnim Velebitom, pobratiti se s prvlje v solzah tlačenega naroda plavajočim, a zdaj slovanskoj krvjo očiščenim in opranim

Balkanom; — sêvernoje sijanje blisnu na Balkanu i razdeni se Stara planina. Mi Slovenci hočemo združeno Slovenijo pokloniti za vezilo junaški brači, jugoslovanskim Hrvatom, da bode krasni Zagreb nam središče, a ne samo nam, nego vsem južnim Slovanom.

Jedro moji nazdravici je: živela sloga mej Slovenci, živela zjedinjena Slovenija; živela sloga in zjedinjenje mej Slovenci in Hrvati; živela sloga in zjedinjenje vseh Jugoslovancov; živela sloga vseslovenska.

Čehi o nas ob priliki Bleiweisove svečanosti.

Češki „Narodni listy“, nam Slovincem vselej najprijaznejši in najbolj razširjeni list češki, od 19. t. m. pišejo v listku pol naslovom: „dr. Janez Bleiweis“ sledeče: „Občudovanja je vreden ta narod, ki prebiva na Kranjskem, Štajarskem, južnem Koroškem in Primorskem. Nobeden iz slovanskih narodov se ne more ponašati, da bi mu bila osoda posebno ugodna, vsak narod, brez izjeme, moral je bojevati težke boje, in boriti se proti težkim zaprekam, in kakor narod češki, tako tudi srbski, ruski, poljski in druge narode proganjale so nezgode, katere so jim s pogubo pretile. Da ti narodi kljub temu še niso poginili, nego da celo dan za dnevom krepkejši in mogočnejši nastopajo mej svet kot važen faktor, tega se gotovo nemajo zahvaljevati kakšnej sreči, nego le svojemu lastnemu trudu, svojej trdnosti in neumorljivej krepkosti, katera je zaprečila narodni pogin, in privedla narode do novega ustajenja. Vse to, le da v večjej meri, velja tudi o slovenskem narodu.

Nobeden narod nij prestal toliko in tako viharjih bojev, in nobednega naroda nij osoda preganjala tako nemilo, kakor narod slovenski.“

„Narodni listy“ potem podajajo kratko zgodovino slovenskega naroda in voditelja njegovega dr. J. Bleiweisa, in končavajo listek z besedami: „Denes nij več dvomiti, da se uresniči ali preje ali pozneje, ali z večjimi ali manjšimi zaprekami slovensko zjedinjenje narodno v jedno celoto.“

Drugi veliki češki list „Pokrok“ prinaša popis seje „češkega kluba“ (klub poslancev in odličnih političnih mož čeških) od 17. t. m., katera je bila sklicana baš v slavljenje našega Janeza Bleiweisa.

Dr. Edm. Kaizl, kateri je več let živel mej Slovenci, in kateri, kakor sam pravi, pozna razmere naše in je osobno znan z jubilentom, slikal je v kratkem govoru delovanje njegovo po vseh poljih, na katerih je deloval, ter konča svoj govor s sledečimi besedami: „Narodnost slovenska, ki je prej bila le v rokah kmetskih in ubozih, našla je priznalcev po vseh vrstah družbenih, in širi z novim naraščanjem tem dalje tem bolj, in si pridobiva povsod vedno več važnosti. Na Kranjskem so imeli Slovenci do lanskih nesrečnih volitev večino v deželnem zboru, na Štajarskem je slovenski narod zastopan po svojih poslancih; tudi na Koroškem se narod probuja, na Goriškem pa, v Trstu in v Istri se spuščajo Slovenci javno in ne brez uspeha v boj z Italijani. — To je nasledek onega smera, katerega je uvel Bleiweis s svojimi „Novicami“. Imeti moramo gorke želje, da narod slovenski zmaga v tem smeru, in da Bleiweis mnogo let še uživa plod svoje zmage. In iz tega uzroka naj se raznaša daleč preko Šumave in preko neba se dotikajočih Alp tam doli v zemljo, katerej vladar je Triglav. — na breg bistre Ljubljanice navdušeni naš klic: Slava Bleiweisu!“

Predsednik seje češkega kluba g. O. Zeithammer priložil je še k onemu govoru sledeče gorke besede:

„Praznik, katerega praznujejo Slovenci, je tudi naš češki praznik. Mej vsemi Slovani stoje nam Čehoslovanci Slovenci najbližje nesamo po svojih težnjah, nego i po borbah proti skupnemu protivniku našemu, ter umejo najbolje naše težnje. Na političnem polji je mej vsemi Slovani mej nami in Slovenci najmanjši razložek. Kadarkoli smo bili v političnej akciji, vselej so nam stali po strani Slovenci, vselej odločni sobojevniki naši. Pa ne samo v sedanjem času so naše in slovenske težnje enake, nego in v historičnem razvitku javlja nam se velika dolžnost: Kakor naš narod uže na stoletja stoji na zapadneji straži Slovanstva proti germanskemu svetu, tako stoje Slovenci na straži proti Nemcem in Lahom. Vsliknimo torej vsi tu zbrani: „Na zdar vsem slovenskim težnjam!“ Ta vzklik ponavljal se je navdušeno od cele češke skupine. —

Potem je bila prečitana adressa, poslana od češkega kluba dr. Janezu Bleiweisu, katera se glasi:

„Slavni gospod! Sedemdeset let je minolo od tiste dobe, ko se je začelo blagonsno Vaše življenje za pobratimski nam slovenski narod. Na tisoče slovenskih bratov blagoslavlja ta trenotek, ko je počelo biti domorodno Vaše srce, in se zahvaljuje Vsemogočnemu, da je odmeril Vašemu delovanju, narodu posvečenemu tolikajšnjo dobo, kolikor je ne dočaka vsak. V tem trenutku odmevajo veselí glasovi iz bele Ljubljane, širijo se po mičnih dolinah ob Savi, Dravi in Soči, odzivajo po snežnobelih planinah kranjskih, štajerskih in koroških, kakor tudi pod milnim nebom vinarodne Gorice, valé so po gladinah zelenih vaših jezer, in odskakljavajo od skalnatih velikankov golega Krasa, in jasé se v široke prostore jadranskega morja.

„Tudi mi, Vaši severni bratje, globoko gineni pomenom tega trenutka, svetimo odkritim srcem narodenje Vaše, hvaležni Vam za to, kar ste tiho pa odločno, neutrudljivo in velezaslužno storili za ljudstvo svoje slo-

Hvala bogu na srječi i zgodí,
dospio sam kam' me namjera vodi;
stojim u srjed mesta vilovita,
što, jak zmija u klupko savita,
srjed pučine smjelno se ustavi,
krunu noseć od mora na glavi;
te krug očim' udovitim pazi,
da sav svijet pred njom jak pseto plazi.
Sad vas vidim, prokleti zidovi,
zlatni stupi, pozlaćeni krovi
od palača viek mi omraženih,
sjajni hrami, božjim narećeni!
Lahko se vi oholo dignuste
povrh od pučine puste!
Lav što stoji vrhu vas krilati
zna jak maćak, kragulj baratati.
Lahko ste vi zlatom narećeni
dragotom od biser' podkićeni.
I crkvene pune blagajnice,
odjevene svilom bogorodice,
to marahmu vezo zaručnica:
što nemilo britko sad narica:
lupež Mletčan hitro ju obrade,
da sirota sada ne imade,

čim podieli djevera rućnoga
starešinu i kuma staroga.
Zlato, što njim u crkvah prilike
podkivaste za častit svetnike,
to krvavi suzani su cekini,
što jih majka i seka pribirini,
da odkupi njim od dušmanina
otca, brata, zarobljena sina;
a on junak dobar sokol cvili
u verugah i suzanjskoj sili

Toliko bar ponekaj čitljivih ulomkov, ostalo je komaj prvi načrt, trđ in neokreten, kakor je sestavljanje pesnij Vrazu težak posel bil. V teh odlomkih, kakor se zdi, povel se je za Byronom, tudi sama versifikacija opominja na prevode iz njega. Zakaj je nij dopeval? Menda, ka mu nij subjektivnost dala, in o katerej se pritožuje svojemu prijatelju Prešernu.

Poslovenil And. Fékonja.

vensko, in s tem za celo slovansko rodovino.

„Českemu klubu“ naj bode dovoljeno, da je tolmačem čutja česko-slovanskega naroda, in da Vam izraža globoko čuteno čestitanje njegovo, kakor tudi vrelo željo, da bi Vam dopuščal Vsemogočni doživeti, in še dolgo uživati ono dobo, ko bode narod Vaš, in z njim vsi drugi Slovane dosegli izpolnitev svojih näd, za katere trudijo se uže tako dolgo pod upljivajočim sovodstvom Vašim.

Sprejmite to naše čestitovanje v dokaz neizginljive bratovske ljubezni slovanske.

V Pragi 17. novembra 1878.“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 27. novembra.

Položje v avstrijski delegaciji se bistri — na korist vlade. Avstrijska delegacija je sklenila na prošnjo Andrassyjevo posvetovanje o predlogu budgetnega odseka (glede prehoda čez novo posojilo za Bosno na dnevni red) odložiti na četrtek ali petek, ker se morajo svetovalci krone prej o tem posvetovati. — To se pravi: čas dobljen, vse dobljeno. Tako misli vlada, in nam se zdi, da pozna ona svoje Papenhaimce predobro. V celotnej avstrijske delegaciji ali v plenumu si bode vlada mimo Herbsta do jutri ali pojutranjem uže večino dobila. Ustavoverci niso za resno opozicijo rojeni. Kar denes obetajo, jutri uže ne vedo več. Zato se bodo najbrž udali po večini, in zaznamovali še jeden fijaško več za se: širokoustje, nič kot širokoustje.

V Pragi so pri mestnih občinskih volitvah 25. t. m. zmagali Staročehi, kakor vedno zadnja leta.

V ogerskem državnem zboru v Pešti je 25. t. m. ministerski predsednik predložil poročilo, zakaj da so se honvedi porabili zunaj ogerskih mej, kar Magjari niso radi videli. Vlada prosi zbor, naj dotično naredbo odobri.

V adresnej debati ogerske je poslanec Thaly dejal, da monarhija ne potrebuje za obrambo svojih južnih mej Bosne in Hercegovine, nego se mora — Poljska zopet oživeti, in skleniti potem ogersko-poljsko-rumunsko zveza.

V klubu hrvatskih poslancev se je sklenilo glasovati zoper adreso večine: manjšina tega kluba je pa nasvetovala, naj bi se ne glasovalo. Denes je glasovanje o adresi.

Mestni župan peštanski je prepovedal studentovsk shod, ki je hotel zoper vlado in na korist opozicije demonstracije delati.

Vnanje države.

Iz Londona se poroča, da odpotuje mnogo ameriškanih Feniincev v Afganistan, da se bodo proti Angleškeji bojevali. A zdatna vrsta prostovoljcev za Sir Alija je baje iz Rusije na potu. Iz Peterburga se namreč poroča, da je veliko oficirjev in vojakov prosilo vojno ministerstvo dovoljenja, da bodo smeli za čas vojne uvrstiti se v afganistansko armado. Do konca minolega tedna rešilo se je 3000 takih prošnj ugodno. General Kaufman je dragoceno sabljo, na katerej je bil napis: „Bog naj te vedno varuje tvojih sovražnikov,“ katero je poklonil car ruski emiru, izročil šefu afganskega zastopništva v Taškendu s sledenimi besedami: Moj vzvišeni vladar, na katerega miglaj zgrabijo milijoni vojakov za orožje, pošlje to vladarju Afganistancem v znamenje njegovega prijateljstva in nepremakljivega mišljenja. Zgodovina uči, da je Rusija svoje zavezničke vedno branila, in moč Rusije zadostuje, da poudari svoje prijateljstvo. Previdnost čuva naj oba mogočna vladarja, carja Aleksandra, in emira Sir Alija. Blagost njunih dežel zvezana je po prijateljskeji zvezi njih vladarjev.

Iz Londona se poroča 25. t. m. da se je istega dne sklical brez povabil in hitro ministerski svet v Downingstreetu, pri katerem so bili vsi ministri navzoči.

O afganistanskeji vojski se poroča 26. nov. iz Londona: Divizija Browne je 24. t. m. prišla v Dakko, katero mesto so Afganistanci izpraznili bili. Čuje se, da so Afgananci tudi Jetlabad zapustili. Divizija iz Kvetje je denes 26. t. m. zasela Pishino.

Dopisi.

Iz spodnje Šiške 19. novembra.

[Izviren dopis.] Na Martinovo nedeljo nam je napravila naša čitalnica veselico z besedo in plesom, in vesela dolžnost mi je poročati, da je izpadla prav dobro, le to naj pogrjam, da bi nekaterim gospodom plesalcem in plesalkam nič ne škodilo, ko bi se tudi besede v bolj obilnem številu udeležili. Se ve da so bili pri plesu vsi prostori prenapolnjeni, toraj si vsak misliti more, da k tej točki komentara nij potreba. Dovoljeno naj mi pa bode omeniti besede.

Kakor je bilo uže v vabilih naznanjeno, nastopil je takrat v prvič javno naš domači mešani pevski zbor. Izvršil je svojo nalogo prav dobro, in vso hvalo zasluži g. pevovodja za svojo požrtvovalno podučevanje. Pele so se naslednje pesni: „Lepa naša domovina“, „Tri rože“ in „Bodi zdrava domovina“; pri zadnji so bili dobro-klici tako živahni, da se je mogla ponavljati. Ravno tako pohvalno so se izvršile tudi deklamacije. Gospica A. deklamovala je Tomanovo: „Človek brez rodoljublja“ in „Upanje“ z jako lepim in čistim glasom, in bila jej je gorka pohvala. Gospica G. dobila je za svojo „hvalo malih“ ravno tako gorko pohvalo kot prva, in želeli bi bilo, da bi gospici tudi za naprej mlademu društvu ne odrekli svoje pomoči. Gotovo bi s takimi močmi poskusili tudi lahko kako malo igro, ko bi le prostori dopuščali.

Omenim naj še, da je gospod P. Kozler našej čitalnici blagosrečno podaril svoj zemljevid „slovenske dežele“, in naj mi bode dovoljeno navesti tukaj besede, s katerimi ga jej je izročil, in katere so se vsakemu globoko v srce utisnile: „Podam vam tukaj zemljevid slovenske dežele in narodopis slovenskega naroda. Ohranite ga stanovitno kot častivredni spomin, — naša želja naj pa bode, obdržati meje naše preljubne domovine, kakor so v zemljevidu načrtane, in da se pomnoži naš narod.“ — Bog daj!

Iz Kroke 20. novembra [Izv. dop.]

Kakor je bilo naznanjeno, imela je Kropensko-kamnogoriška čitalnica 17. nov. izreden občni zbor, katerega se je udeležilo nad dve tretjini udov. G. predsednik je pozdravil navzočne in omenjal namen denašnjega zbora; za tem je prišla prva točka programa, čitanje zapisnika prvega občnega zbora, katera se je brez ugovora odobrila. Pri drugeji točki povzame g. predsednik zopet besedo omenja namen iste, poudarja 70letnico in velike zasluge visokočestitega g. dr. Janeza Bleiweisa, in predlaga da ga čitalnica za častnega uda izvoli. Z gromovitimi živio-klici se je ta predlog enoglasno sprejel. Na to poprime besedo g. tajnik Ivan pl. Kapus in govori obširno o zaslugah dr. Bleiweisa za Slovence.

Po zboru sledila je v čitalničnih prostorih domača zabava, in vsi v obilnem številu navzočni udje in povabljeni so bili prav židane volje.

Razsvitljava, katero je tudi čitalnica na čast 70letnice dr. Bleiweisa napravila, bila je sijajna; vsa hiša v katereji ima čitalnica prostore, je bila z sedeindesetimi lučicami razsvit

ljena in baš lepo je bilo videti po prozorih „transparenta“ z raznimi narodnimi barvami. Na vsakem oknu brali smo drug napis v slavo dr. Bleiweisu in drugim narodnim poslancem, živio dr. Jan. Bleiweis! Živel narodni poslanci! Živil boritelji narodnih pravic! Živila Avstrija! Živel Sloveni! Ne udajmo se! i. t. d. Sredi obzidja čitalnice pa je bil velikanski transparent z napisom na čast in v spomin 70letnice dr. Janeza Bleiweisa.

Obilna množica ljudi je ogledovala razsvitljava in vse pesni, katere so čitalnični pevci pred čitalnico na slavo g. dr. Janezu Bleiweisu zapeli, z gromovitimi živio-klici sprejela. Vtis pa, katerega je vsakemu ta slavnost napravila, ostane mu gotovo v vednem spominu, in ko so se zadnji v čitalničnih prostorih uže v ranem jutru poslovili, bila jim je zadnja beseda: Bog ohrani nam še mnogo let našega očeta.

Naj mi bode še dovoljeno omeniti, da tudi Kamno-goriška občina je g. dr. J. Bleiweisa za svojega častnega občana izvolila, in na predvečer 70letnice njegove, to je 18. nov. so goreli kresovi in možnarji so pokali na slavo mu. Obilna množica ljudi, zbrana pred hišo g. župana klicala je navdušeno; živio oče Bleiweis! nekoliko zbranih narodnjakov v gostilni g. župana povzdignili so, ko prvi možnar počil, čaše, in nazdravili so mu s živio-klici. Da mu je narod hvaležen in se vedno bolj budi narodni duh mej prostim ljudstvom, tega smo se pretekle dni zopet prepričali.

Z Gorenjskega 26. nov. [Izv. dopis.] (Še nekoliko o novem abecedniku ali začetnici) Vaš cenjeni list prinesel je v številki 268. izviren dopis iz Ptuj, v katerem je navedena zahvala, da je uže vendar jednokrat novi abecednik zagledal beli dan. Tudi jaz, in mislim, da sleherni učitelj je vesel te knjige. V resnici, reči se mora, da novi abecednik, ali kakor je njegov naslov: „začetnica“, je nova in boljša pomoč, s katero bo učitelju mogoče, deco hitreje navaditi brati, in zravno brano pisati. Občne pohvale je vredna ta knjiga. Vsi učitelji, kateri bodo to knjigo rabili, naj bodo g. J. Miklošiču hvaležni, da je to tolikanj pripravno in dobro knjigo spisal.

Knjiga, tako izvrstno sestavljena, je res vredna tega denarja. Pa pomislimo malo, koliko tisoč in tisoč iztisov se tiska, bi vendar pri tolikeji množini cena lahko malo nižja bila. Oziralo naj bi se vsaj nekoliko na revno kmetsko ljudstvo.

Naj bode zdaj o tem dovolj, ter ozrimo se še malo po šoli, in kaj bomo našli? V roki imamo novo začetnico, in kaj pa visi na šolskih stenah? Stara stenska abeceda se silno majhenimi, ter od daleč nerazločljivimi črkami nam je pripravljena k učnemu pripomočku. Se bodeti li nova začetnica in stara stenska abeceda stikali? Vsak, komur je oboje znano, razvidel bode, da to ne bo šlo. Tedaj k noveji začetnici manjka novo sestavljenje stenske abecede. Želeti bi bilo, da bi ona ne bila tako majheno tiskana, temuč naj bi imela tako velike črke, katere bi se mogle tudi v dolgeji šolskeji sobi iz jednega konca v drugem razločno brati. Kaj nam koristi reč, katera se po vseji učilnici razločiti ne more.

Omenim naj še nekoliko o pogrešku, katerega imajo splošne šolske knjige.

Zuano je, kar se otrok v prvem letu nauči, da se na podlagi tega v naslednjih letih podučuje. Kakor si učenec besedo v prvem letu zapomni, tako jo rabiti je misleč naslednje

leto. A glej! Kaj zapazi on v knjigi, katero rabi naslednje leto? V prvi knjigi je bral: konj hrče; pes laja; kokoš kokoče; varih; tovarih, ter še več drugega. Zdjenci pa dobi: konj rezgeta; pes laje; kokoš kokota ali kodaka; varuh; tovariš itd. Kakošne nasledke take napačne spreminjave besedij pri mladini prouzročujejo, li dobre li slabe, naj si vsak raz umen bralec sam razsodi. Potrebno bi bilo, da bi vsi pisatelji šolskih knjig jedne in iste besede rabili, da bi ne mešali s takimi spreminjavami mladine. Otrok, ki sliši zdaj to, zdaj ono besedo, nazadnje ne ve, kako bi jo pisal, ter vsled tega večkrat besedo napačno nariše.

Domače stvari.

— (Iz Trsta) se nam telegrafira: Tržaški okoličani Slovenci radostno pozdravljamo cesarski ukaz razpuščenja italijanskega revolucionarskega mestno-deželne zbor. Živila Avstrija, živili Slovani!

— (Umrli) je v Ljubljani 25. t. m. — kakor se nam poroča — notarski uradnik Franjo Babnik po dolgem hiranju za jetiko, stoprav 23 let star. Pokojnik je bil vseskozi pošten in naroden značaj, ter je bil vedno vrlo priljubljen družabnik svojim prijateljem in tovarišem. Dijak četrtišolca se je s svojimi istomiselnimi sošolci marno vadil v spisovanju član- kov v domačem našem jeziku, in še gimnazijec je prevzel v lanskej gledališnji sezoni igrano mično veseligojo: „Beli lasje — mlado srce“, katero hrani tukajšnje slov. dram. društvo v rokopisu. —

— (Iz seje deželne odbora 22. novembra.) V podporo revežem na ljubljanskem močvirju vsled povodnji je deželni odbor dovelil 150 gl. iz deželne zaklada. — Zarad izvršitve sklepa zadnjega deželne zbor v zadevi sirotnišnice v Ljubljani se deželni odbor obrne na usmiljene sestre, da mu naznajo osnovo te sirotnišnice in predlože dotične statute. — Bile so tudi obravnave zarad izvršitve raznoterih drugih sklepov zadnjega deželne zbor. —

— (Jugoslovanska akademija) v Zagrebu je imela 25. t. m. svečano sejo. Predsednik dr. Rački je naglašal, da ima akade-

mija nalog duševno jedinstvo mej jugoslovanskimi plemeni gojiti. Poslušalstvo je ta govor živo pohvalilo. — Član prof. Geitler je čital razpravo o glagolici in njenem početku; ta učenjak je prišel v tem vprašanju do novih rezultatov.

— (Svetovno znani tatovi) iz Pešte so bili predvčeršnjem zvečer ob 10. uri pred porotnim sodiščem ljubljanskim hudodelstva tatvine krivi izpoznani in obsojeni. Načelnik porotnikov, advokat iz Kranja dr. Mencinger je naznanil, da so porotniki z najmanj proti enemu glasu vse tri zatožence krivim izpoznali in vsled tega je obsodilo porotno sodišče tatū Landlerja na osem, Markusa na sedem in Glanca na šest let teske ječe, poostreno pri vsem trem z postom vsaki mesec. Zagovorniki so bili dr. Zarnik, dr. Moše in Brolich. Dasiravno nij bilo prav do dobrega dokazano, da so ti trije „tatovje po rokodelstvu“ res tudi ono tatvino učinili, zarad katere jih je ljubljanska policija na binkoštni ponedeljek iz srede v Postojno potujočih množih ljudij izpazila in zajela, vendar so porotniki uže iz prejšnjega mnogo kaznovanega življenja teh treh prebrisanih falotov prepričanje o krivdi dobili. Jutri priobčimo celo obravnavo.

— (Popravek.) Novico v svojem listu od vtorka, da sta tu dva kaznjena pobegnila, popravljamo takisto, da sta pobegnili iz prisilne delavnice, ne pa z grada ljubljanskega, kakor je bilo krivo rečeno.

Peslano.

Prosim da bi sl. ured. „Slov. Naroda“ blagovolilo sledeče naznanilo v svoj cenjeni list natisniti:

Znana bode čast. čitateljem objava trž. „Edinosti“ meseca junija, da bodem prevzel izdavanje Hajdrihových pesnij.

Zal mi je, da nijsem imel še časa do dnešnega začetka uredovati Hajd. zapuščino, ker klican sem bil v vojake.

Zdaj pa sem se z veseljem spravil na težavno delo, namreč: urediti, skupiti i nekoliko pozneje izdati Hajdrihove prelepe pesni. Prosil bi pa one gospode, kateri hranijo kakšne še nenatisnene pesni, naj bi blagovolili v kratkem času mi jih poslati.

Z odličnim spoštovanjem

V. Kosovel
v Črnicah pri Gorici.

Bergerjeve pastile od smole so isto tako skušeno, kakor priljubljeno in jako ceno zdravilo in sredstvo zoper hripavost, kašelj, zasliženje, katar v dušniku, v glotki (kehlkopf), in v obče zoper katar v vseh organih za sopenje, zato morale bi biti pri vsakem gospodinjstvu. — Dnevni stroški zdravljenja 5 do 10 kr. Cena jedne puške od kositarja z navdom, kako se rabi, 50 kr. — Glavna zaloga v Ljubljani pri g. J. Svoboda, lekarnarju. (383—1)

G. PICCOLI,

lekar v Ljubljani, na dunajske cesti „pri angelju“,

priporoča:

1. Tr. Rh. Comp. sploh imenovana

Franc-ova esenca,

izvrstno pomaga zoper vse notranje bolezni v želodcu, pri telesnih zaprtijah, hemoroidih itd. Ta tinktura se vsake družini najgorkeje priporoča, ker je uže veliko tisoč ljudem k zdravju pripomogla. Steklenica s podukom o rabi vred velja 10 kr.

2. Dr. Mora-ovo zdravilo zoper mrzlico pomaga pri tej bolezni neizmotljivo, steklenica velja 80 kr.

3. Malinčni sok (Himbeerabguss) iz domačih, gorskih malin, v steklenicah, ki drže 1 kilo — po 80 kr. — Temu, ki več kupi, še ceneje.

4. Anaterinina ustna voda, steklenica velja 60 kr., in zobni prah, škaticica po 40 kr.

5. Prah za pokončanje bolh, šurkov in drugega mrčesa iz pravih dalmatinskih rož, paket po 10 kr.

6. Homeopatična apoteka, popolnem uredjena po prof. Haager-ju.

1 steklenica jagodic velja 10 kr.

1 steklenica tinkture velja 20 kr.

Vsako zdravilo se natanko po naročilu pravi v zahtevane stopni močno.

7. Dorsch — ribje olje, se rabi zoper škrofelje, škrofelnaste kostne bolezni, sušico, kašelj i. t. d., steklenica velja 60 kr., z železodžudrom 1 gl.

Gospod G. Piccoli, lekarničar v Ljubljani.

Kašelj in toška sapa sta me hudo nadlegovala, zato sem po zdravnikovem nasvetu tri mesece zavžival Vaše Dorschevo ribje olje z železodžudrom. — Uže po zavžitju nekoliko steklenic sem čutil veliko olajšanje, — zdaj pa se imam samo izvrstnej zdravilnej moči tega olja zahvaliti, da sem kašelj čisto odpravil, in svoje zdravje zopet zadobil. Zato morem to zdravilo očitno najgorkeje priporočiti.

V Ljubljani, dne 9. septembra 1878.

Janez Kilar, trnovski kaplan.

Pisma naročila z naslovom: G. Piccoli, lekarna v Ljubljani, se točno izvršujejo proti poštenu povzetju. (387—17)

Dunajska borza 27. novembra

Enotni drž. dolg v bankovcih	61	gl.	20	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	62	"	25	"
Zlata renta	71	"	80	"
1860 drž. posojilo	112	"	60	"
Akcije narodne banke	793	"	—	"
Kreditne akcije	228	"	—	"
London	116	"	55	"
Napol	9	"	31	"
C. kr. cekini	5	"	57	"
Srebro	100	"	—	"
Državne marke	57	"	65	"

Karel S. Till

trgovstvo s knjigami in papirjem, pod Trančo št. 2, zaloga vseh potrebstij za urade in kupčijstvo; zaloga navadnega, pisemskega in zavijalnega papirja. Vse potrebstij za merjevce (inženirje), slikarje in risarje. Najnovejše v konfekciji za papir. Zapisovalne in opravilne knjige. Izdeljujejo se tudi monogrami na pisemski papir, visitne karte in pisemske zavitke. (158—114)

Dobra živinska krma.

Ječmenove tropine (mlato) in kali

se prodajajo vsaki dan

v pivarni bratov Kozlerjev.

Mlato ali ječmenove tropine (Malztrüber) in kali, mešane mej rezanico so zelo redivna krma za živino. Ječmenove kali (Malzkeime), poparjene s kropom se prav dobro priležejo prascem in govedini. (394—3)

Otroci veselite se!

Kdor hoče svoje otroke o božiči razveseliti, kupi naj naš obče priljubljeni

božični bazar

za neslišano malo le gl. 4.65 a. v. za katero svoto se dobijo sledeči

87 komadi najnovejših francoskih igrač, primernih za dečke in deklice vsake starosti, in sicer:

- 1 pariško variété-gledišče, jako zabavno in lepo ozaljšano.
- 1 očarani zabojček, v katerem je ujet jeden paša, ki hoče uiti.
- 1 Miklavž, pripravno posebno za dan sv. Miklavža, ob jednom je tudi bonboniera.
- 25 briljantnih olepšav za božično drevo, prav nove.
- 1 piano, eleganten in lep, ali pa 1 novoiznajdeni metallophon, na katerem lahko igrajo tudi prav mali otroci najlepše komade.
- 1 Kitajec, mehanično, se zmirom smeji in vzbuja veselost.
- 25 briljantnih svečnikov za božično drevo.
- 1 jap. kiosk, umetniško delo, v katerem je premakljivi kolibri, ki poje.
- 1 bajazzo, umeteljno, izvršuje najlepše reči.
- 1 gozdni hudič, ki pokaže jezik na ukaz.
- 25 pisanih sveč za razsvetljavo.
- 1 punčika v vozu, elegantno oblečena, ki se pri peljanju premika, brea in kriči.
- 1 starorimska kočija z vprego.
- 2 kartona, v katerih so izvrstne reči za dečke in deklice.

87 komadov. Vseh teh naštetih 87 komadov originalno francoskih igrač stane le gl. 4.65.

Naslov: Premier Dépôt de Vienne,

Wien, Heinrichshof, Magazine 8—9.

Naročila iz dežele se s povzetjem promptno izvršujejo.